

[Elsø Zeuthen.]

udgiften hertil bliver efter bemærkningerne til lovforslaget 5 mill. kr.

Fra mit partis side erkender vi blankt, at mange enlige kvinder, som har haft det hårdt eller er slået ud af tilværelsen af den ene eller anden grund, er lige så dårligt stillet som enkerne, og hvad jeg har sagt, betyder ikke nogen uvilje over for hjælp til disse kvinder; men vi ville blot gerne i udvalget drøfte disse forhold noget nærmere og have lidt flere oplysninger end de uhyre korte bemærkninger til forslaget.

Jeg skal til sidst på mit partis vegne sige, at vi er meget villige til at medvirke til lovens gennemførelse.

Gudrun Bjørner: Retsforbundet plejer jo ikke at gå imod lovforslag, der går ud på at yde hjælp til dårligt stillede medborgere, og der skal også nok være retsstatsfolk, der synes, at dette forslag er såmænd ikke så tosset. Noget godt er der også i det. De enker, der har børn, vil nu kunne opnå en så god hjælp, at de kan undlade at sende børnene til de offentlige institutioner og selv blive hjemme og passe børnene, og det synes jeg er en afgjort fordel. Også løftet om uddannelseshjælp mener jeg er godt. Jeg synes blot, at den skal være bygget på låneprincippet i stedet for at være et direkte tilskud. Men alt i alt kan jeg ikke lide den tankegang, der ligger til grund for lovforslaget. Jeg synes, det er en underlig inhuman tankegang. Når en kvinde bliver enke efter 55 års alderen, ja, så nedskriver man ved denne lov hendes værdi som produktivt medlem af samfundet og giver hende en lille pension, så hun kan sætte sig hen og vegetere resten af sine dage. Der er ganske vist ingen, der tvinger hende til at tage denne pension, men man frister hende til ikke at anstrenge sig syndeligt for at opnå en selvstændig indkomst, og det bliver også lettere for hendes medborgere at lukke øjenene for det rimelige i at prøve på at finde plads til hende i erhvervslivet. Man vil netop kunne henvise til, at hun kan få enkepension, så man ikke behøver at anstrenge sig så meget for at åbne mulighed for, at disse kvinder fortsat kan få lov til at yde deres indsats i samfundet i stedet for bare at tage imod.

Er det ikke også en undervurdering af det huslige arbejde, som kommer til udtryk i lovforslaget? Man må da regne med, at de fleste af de enker, der her er tale om, har ydet deres indsats ved husligt arbejde i hjemmet, og at de derfor, selv om de måske ikke just har huslig uddannelse, i hvert fald må være øvede i arbejdet, så øvede, at de kan fortsætte husligt arbejde, også efter at der ikke længere er brug for hele deres arbejdsindsats i deres eget hjem. Det er heldigvis blevet mere og mere almindeligt, at kvinder har en uddannelse, inden de gifter sig, så at de også ved andet end husligt arbejde kan sørge for sig selv efter mandens død. Løftet om enkepension gør det en lille smule mindre nødvendigt, at kvinder sørger for at få en uddannelse, så at de kan blive selvforsørgende.

Der er også efter min mening en negativ side ved forslaget, for en efter min mening meget uheldig bivirkning ved dette lovforslag er dets lille baghåndsangreb på ægteskabet. I § 9 bestemmes det, at retten til pension bortfalder ved indgåelse af ægteskab, men genindtræder efter begæring, hvis ægteskabet ophører. Denne paragraf kan vi selvfølgelig ikke undvære, det mener jeg ikke, men den vil uundgåeligt friste til uægteskabeligt samliv, når det koster en enkepension at få ægteskabet i orden.

Denne og andre uheldige bivirkninger ved loven er en følge af, at man har villet give generelle regler for retten til at opnå enkepension. Enkers forhold er så uhyre forskellige, at det er en umulig opgave at give generelle regler for den hjælp, der kan ydes dem, og efter min mening er det heller ikke nødvendigt. Der findes enker, som er meget vanskeligt stillet, og de bør hjælpes, men det kan ske ved en udbygning af de hjælpeforanstaltninger, der allerede nu er hjemmel for i forsorgsloven, og jeg kan tilslutte mig de fleste af de bestemmelser, der er samlet i kapitel II i det foreliggende lovforslag. Dog tror jeg, man skal prøve på at finde bedre regler for kommunernes adgang til at yde personligt tillæg. Den nugældende regel, som også skulle virke ifølge denne lov, frister kommunerne til at anvende en større eller mindre del af det beløb, de har til rådighed til personlige tillæg, på en helt anden måde, end det var tilsigtet. Hvis en kommune ikke